

Rozhovor: 3. To je teologie, hlupáku!

Proč je šokující zpráva o sexuálním zneužívání v SBC všechno, jen ne překvapující.

Rozhovor

To je teologie, hlupáku!¹

Proč je šokující zpráva o sexuálnímu zneužívání v SBC všechno, jen ne překvapující

V neděli vydala vyšetřovací firma s názvem *Guidepost Solutions* 300stránkovou zprávu popisující znepokojivě známý vzor zneužívání a zastírání v *Southern Baptist Convention* (Jižní baptistická konvence), většinově bílé, evangelikální protestantské denominaci, která tvoří více než 5 % dospělé populace ve Spojených státech.

Zpráva, která obsahuje četné příklady sexuálního zneužívání ve sborech SBC, poznamenává, že „vypadalo to, že vyšší vůdci SBC omlouvali zneužívání a/nebo podporovali obviněné násilníky... zatímco ti, kteří zneužití prožili, byli ignorováni nebo s nimi bylo špatně zacházeno.“

Mírně řečeno, nestačili jsme se divit. Téměř před čtyřmi lety zněl titulěk *Religion Dispatches*: „[Problém #MeToo v SBC není shnilé jablko, je to shnilý strom.](#)“

Kromě toho, že se zabývá jednotlivými případy, je zpráva také vysoce kritická k tomu, že výkonný výbor SBC během dvaceti let nepřijal relativně skromné reformy a dospěl k závěru, že „pro řešení sexuálního zneužívání ve sborech SBC se udělalo velmi málo“.

A podle [Washington Post](#) :

Důkazy ve zprávě naznačují, že vůdci také lhali jižním baptistům ohledně toho, zda by mohli udržovat databázi pachatelů, aby zabránili dalšímu zneužívání, když si nejvyšší vůdci roky tajně vedli soukromý seznam.

Jak se uvádí ve zprávě, „hlavním cílem bylo vyhnout se riziku právní odpovědnosti, někdy s vyloučením všech ostatních úvah.“

Vynést tyto šokující přečiny na světlo může být dobrým prvním krokem, ale co bude dál? Jak my - nebo oni - zajistíme, že se to už nebude opakovat?

Pravdou je, že i když zpráva, jako je tato, může skvěle demonstrovat existenci problému a dokonce nám ukázat, proč problém přetrvává, neznamena to, že je diagnostická. Pokud nám vůbec neříká, proč problém vznikl, neposkytuje to nejlepší šanci jej efektivně řešit.

Níže hlavní korespondentka *Religion Dispatches* Chrissy Stroopová a přispěvatelka Jessica Johnsonová diskutují o příčinách skandálního selhání SBC, kterými se zpráva nezabývá - a ve skutečnosti není koncipována tak, aby - zdůraznila některé z příčin, proč se tento problém skrýval, a dokonce jej spojuje s dalšími násilnými produkty křesťanského nacionalismu, který sílí.

Chrissy Stroopová: Takže, Jessico, překvapilo tě něco v nové zprávě *Guidepost Solutions* o rozsahu sexuálního zneužívání a zastírání v *Southern Baptist Convention* za posledních několik desetiletí?

[Na toto téma](#) píšu od prvního velkého příběhu o zneužívání v roce 2019, kdy *Houston Chronicle* a *San Antonio Express-News* zveřejnily [své vyšetřování](#) dokumentující 700 obětí sexuálního zneužívání za 20 let.

V té době jsem publikovala [článek pro Playboy](#) s názvem „Proč jižní baptisté nevyřeší svůj problém zneužívání“, takže, jak asi tušíte, nejsem překvapena, že rozsah tohoto problému je tak masivní, jak byl. Jak jsem tehdy napsala:

„Evangelikální subkultura je všudypřítomná autoritativní a kdykoli je nastolena a bráněna svévolná společenská hierarchie, následuje násilí. Autoritářství je ze své podstaty hrubé a tam, kde vládne, bude zneužívání – fyzické, sexuální, emocionální a duchovní – všudypřítomné.“

Samozřejmě, konkrétní hierarchie zavedená v SBC a v mnoha dalších evangelikálních církvích je výslovně patriarchální. V SBC je nesporná víra v „mužské vedení“ a „[komplementarismus](#)“ – že Bůh stvořil muže a ženy, aby plnili odlišné a „doplňkové“ role a že role žen je submisivní.

Když mají v instituci moc pouze muži, pak ženy a děti budou zjevně trpět. Abych si vypůjčila obrat, *to je teologie, hlupáku*. A dokud nebude vedení SBC ochotno znovu se k těmto doktrínám vrátit, jak jsem předpověděla v roce 2019, nikdy nevyřeší svůj problém se zneužíváním. Souhlasila bys?

Jessica Johnsonová: Souhlasím s tvým hodnocením, Chrissy. [Nebyla jsem překvapena zjištěními této zprávy, ale také skutečností, že teologie není v „klíčových řešeních“ Guidepostu prozkoumána.](#)

I když oceňuji obsáhlost zprávy, *Guidepost Solutions* se inzeruje jako vyšetřovací orgán, který „chrání instituci“ (a poskytuje [krizové řízení](#)), takže by nemělo být nijak zvlášť překvapivé, že jsem zjistila, že jejich návrhy na systémové zlepšení jsou nedostačující.

Například „Vytvořte a udržujte Informační systém o pachatelích, který bude komunitu upozorňovat na známé pachatele. Zpřístupněte ho sborům na dobrovolné bázi.“

Vzhledem k rozsahu jejich zjištění se zdá, že tento informační systém by měl být povinný, nikoli dobrovolný a dostupný každému, kdo uvažuje o členství ve sboru SBC.

V mém etnografickém výzkumu [Mars Hill Church](#) je **komplementarismus** – děkuji, že jste ho tak dobře rozebrala – **základem pro druh systematického sexuálního zneužívání**, které vidíme ve zprávě doložené.

Stejně tak je to s [kulturou čistoty](#), omezením sexuality v heterosexuálním, křesťanském manželství. Od žen se očekává, že se budou podřizovat svým manželům doma i v ložnici, podle toho, jak v tandemu působí komplementarita a kultura čistoty.

Bohužel je až příliš snadné vidět, jak škodlivé může být toto učení, když jsou muži i v církvi považováni za „hlavy“. Ženy jsou cvičeny k tomu, aby se podřídily mužskému vůdcovství, bez ohledu na to, jak je škodlivé, ve sboru, na pracovišti a doma, což usnadňuje jejich sexuální vykořisťování muži, kteří v těchto prostorech zneužívají svou moc nad nimi.

Ženská sexualita je přísně regulována a ženy jsou často obviňovány z toho, že „pokoušejí“ muže, kteří si prostě nemohou pomoci, což se ve zprávě objevuje.

Ale myslím, že můžeme také vidět, jak jsou zjištění o rozsáhlém sexuální zneužívání strukturální i jinými způsoby, které se prolínají s [historií rasismu a schvalování bílé nadřazenosti](#) v SBC; jejím postojem k „[anti-CRT](#) (kritické rasové teorii)“; jejím postojem proti [právům LGBTQ](#) (který bohužel zahrnuje silnou opozici vůči uznání zločinů z [nenávisťi proti osobám identifikovaným LGBTQ](#)); a jejím postojem ke „[zrušení potratů](#)“ (což je jen další způsob, jak regulovat tělesnou autonomii a sexualitu žen).

Všechny tyto problémy jsou intersekcionální (abych použila termín kritické rasové teorie očerňované v SBC, která je v tomto případě vlastně docela užitečná), nebo vzájemně propojené. Musíte je řešit holisticky (celostně).

Jaký by byl podle tebe dobrý další krok pro SBC nebo členy ve sborech SBC, Chrissy?

Chrissy Stroopová: Některá doporučení ve zprávě jsou dobrá, ale já souhlasím s vámi, že nezachází dostatečně daleko, Jessico. Návrh, aby struktury SBC přestaly používat *Dohody o mlčenlivosti (NDA)* v souvislosti s urovnáním sexuálního zneužívání (pokud si to oběti nevyžádají), je dobrý – v současnosti je to také zákon ve státě Kalifornie a přála bych si, aby to byl celostátní zákon.

Nejsem si úplně jistá, co znamená doporučení, aby byl informační systém zpřístupněn sborům „dobrovolně“, a osobně se domnívám, že by měl být dostupný všem, včetně laiků a široké veřejnosti. Představa, že by se jednotlivé sbory SBC mohly stát strážci přístupu k této databázi, zrovna nevzbuzuje důvěru.

Mezitím je těžké nesouhlasit s tím, že „vylepšené prověrky“ by byly dobré – ale je přinejmenším nešťastné, že toto doporučení je stále potřeba.

Silně pochybuji, že použití „Potvrzení o bezúhonnosti“ a přijetí nových „Kodexů chování“ (proč je kterýkoli takový termín ve zprávě psán velkými písmeny je pro mě záhadou) bude mít velký dopad.

Pod bílým supremachistickým patriarchátem, který stále utváří tolik amerických zkušeností – v neposlední řadě v SBC a podobných církvích – budou draví bílí muži vždy schopni najít lidi ochotné potvrdit jejich „dobrý charakter“. [Vzpomínám si v této souvislosti na potvrzovací slyšení](#) Nejvyššího soudu „soudce“ Bretta Kavanaugha.

A kulturu nezměníte přes noc, jako byla ta, kterou vytvořila SBC po jejím fundamentalistickém převzetí v 70. a 90. letech 20. století – zvláště když odmítáte uvažovat o tom, jak je teologie, která tuto kulturu utváří, součástí ochrany bílých mužských vůdců nade vším „ostatním“ – ženami, dětmi, lidmi s jinou barvou pleti a queer lidmi, jak jste si všimli.

Nevidím žádné vážné zainteresované strany v SBC, které by byly ochotné uvažovat o tom, jak je patriarchální teologie a její postoje kořenem problému zneužívání.

Zatímco [Russell Moore](#) opustil SBC, částečně kvůli neúspěchu jejího vedení přiměřeně řešit sexuální zneužívání, byla jsem zklamaná, když jsem ho viděla nadále romantizovat „konzervativní probuzení“ a „biblickou věrnost“ – kód, jak nadále připravovat ženy a LGBTQ lidi o moc – ve svém komentáři k nové zprávě pro [Christianity Today](#).

Koneckonců oba hlavní strůjci uchopení moci a očištění od umírněných a liberálních aktérů z institucí SBC, které přívrženci SBC eufemisticky nazývají „konzervativní obroda“ – Paul Presser a Paige Patterson – jsou nyní věrohodně obviněni ze sexuálního zneužití a zastírání.

A to se vědělo *ještě předtím*, než byla zveřejněna nová zpráva. Zdá se mi, že vůdci prosazující politiku morální paniky jsou určitě touží po moci a téměř jistě něco skrývají. Moore stále [nevidí souvislost](#), nebo předstírá, že ne, a rozhodně žádná vlivná postava, která zůstává v SBC, se nechystá připustit, že existuje.

Reformy navrhované společností *Guidepost*, pokud budou implementovány, mohou do určité míry pomoci zmírnit zneužívání, ale jsem přesvědčena, že všudypřítomné zneužívání a zastírání budou přetrvávat.

Budeme muset počkat na výroční zasedání SBC, které se bude konat v Anaheimu v Kalifornii v polovině června, abychom zjistili, které reformy přijímají a jak přesně se rozhodnou je implementovat. O rezolucích SBC mohou samozřejmě hlasovat pouze muži.

Jessica Johnsonová: Přesně tak. Pro korporaci (SBC), která, jak se zdá, si libuje v zdlouhavých „usneseních“ o takzvaných „světských“ otázkách (jak jsem poznamenala výše), je [usnesení](#) SBC z roku 2021 „O zneužívání a pastoračních kvalifikacích“ pozoruhodně krátké.

Díky za zapojení bílých mužů „dobrého charakteru“, těch, kteří se dokážou oddělit od „zla“ tak či onak, prostřednictvím svého vlastního svědectví nebo svědectví druhých, kteří mluví jejich jménem.

Když jsem četla odpověď Russella Moora na zprávu *Guidepost* v *Christianity Today*, zaujal mě [titulek](#) „*Toto je apokalypsa jižních baptistů*“. Podnadpis zní: „*Vyšetřování zneužívání odhalilo více zla, než jsem si vůbec představoval*“ (zvýraznění přidáno).

Dále pokračuje v úvodních řádcích: „Měli pravdu. Mýlil jsem se, když jsem nazval sexuální

zneužívání v Jižní baptistické konvenci (SBC) krizí. *Krize* je příliš malé slovo. Je to apokalypsa“ (zdůraznění autora).

I když chápu logiku jeho distancování se od zjištění zprávy a používání teologického lexikonu jako „zlo“ nebo „apokalypsa“, při čtení jsem zjistila, že jsem kritická vůči použití tohoto jazyka, protože to, na co ve skutečnosti reaguje, jsou činy bílých mužů – ne božstev, ne Satana – a nejsou překvapivé vzhledem k bílému křesťanskému patriarchátu a způsobu, jakým si podmaňuje „jiné“, jak jsme obě poznamenaly.

Jak jste si všimla, byl do toho zasvěcený a sám se toho podrobení účastnil. Z toho komplementárního systému těží.

Také, jak oběa upozorňujeme, nemusí dojít k žádným podstatným změnám, navzdory tomu, co bylo řečeno a uděláno, navzdory zjištěním zprávy, která stěží zabrání „apokalypse“. Je to nepřímý způsob, jak zachránit tvář samotné SBC, ve světle veškerého odhaleného zneužívání. Apokalypsa by znamenala zničení (a potenciálně i vzkříšení). Ještě tam nejsme. Ani zdaleka ne.

Také mě velmi unavuje způsob, jakým jsou tyto manichejské „týmy“ neustále ustavovány mezi „křesťany“ a „světem“.

Spravedlivá čistota, kterou tato formulace vyžaduje, již dává SBC vyšší postavení nad jakýmkoli „světskými“ způsoby identifikace nebo bytí ve světě.

To je důvod, proč má SBC tolik mnoho „usnesení“, která se staví proti čemukoli, co považují za „sekulární“ – ať už je to „CRT“ (nebo jen [rasismus](#) – jak to uvádí Rezoluce 2), LGBTQ lidé, ti, kteří podporují potraty, ženy, které jsou ve vedoucích pozicích (nebo prostě touží po uznání za práci, kterou skutečně vykonávají), nebo dokonce v tomto případě sexuální zneužívání.

Je to jako náš [křesťanský] způsob, jak „to“ dělat, bez ohledu na to, jak je špatný nebo škodlivý, je stále nějakým způsobem omlouván, takže nemusíme regulovat, kdo vede naše sbory nebo jak se lidé rozhodují, zda tento sbor je pro ně „bezpečný“.

„Zlo“ je individualizováno skrze hřích. Dokud budou „špatná jablka“ vyřezávána, budeme v pořádku; takže monitorovací systémy, jako je informační systém násilníků, jsou považovány za součást řešení, i když hlavní příčina sahá mnohem hlouběji.

Zavedené systémy – ať už teologické, institucionální, kulturní – jsou nějak „čistější“, když jsou křesťanské, i když „stejně“ vystavují lidi duchovnímu, emocionálnímu, finančnímu a/nebo sexuálnímu zneužívání. A zvláště, když vystavují nebělošské, „mužské“, necisgenderové, neheterosexuální, nekřesťanské lidi zneužívání.

Myslím si, že pokud se křesťané (ať už „konzervativní“ nebo „progresivní“) nezačnou chovat, jako by nakonec nebyli tak zvláštní, že jsou ve skutečnosti ve světě a ze světa, nic se v SBC ani jinak nezmění k lepšímu. (např. pokud jde o hlasování pro lidi jako Trump nebo jeho přísluhovači v rámci GOP – republikánské strany).

Proto nechápu, proč se více křesťanů, kteří jsou proti křesťanskému patriarchátu nebo sexuálnímu zneužívání ve sborech, nezačne ozývat proti [extremistickým zákonům](#) proti ženám žádajícím o potrat (bez výjimek kvůli znásilnění nebo incestu).

V některých státech budou mít násilníci [více práv než oběti](#) žádající o potrat. Když jsou [translidé](#), kteří hledají lékařskou péči nebo pedagogy poskytující jakékoli instrukce o genderové identitě, sexualitě nebo historii bílé nadřazenosti a rasismu v této zemi demonizováni, rozdíl mezi „dobrem“

a „zlem“ se stanou extrémnějšími a náchylnější k podpoře násilí proti těm, kteří jsou považováni za „hrozby“ podle jakýchkoli „morálních“ nebo „rodinných“ hodnot, které si křesťané myslí, že zastávají.

Bez ohledu na to, jak amorfni je systém víry, tato vágní představa „křesťanského nacionalismu“ založená na „křesťanských hodnotách“ stále podporuje bílou heteropatriarchální nadřazenost s potenciálem páchat násilí uvnitř i vně církví.

Mám obavy z těchto zesílení v tom druhu teologického jazyka, který Moore ve svém díle používá, i když to není jeho záměrem. Dává to smysl?

Chrissy Stroopová: Mapování pojmů jako „apokalypsa“ a bitva „dobra proti zlu“ na sekulární události, včetně politiky, je jistě nebezpečná věc, a říkám to jako někdo, kdo byl vychován a vzděláván na střední škole v křesťanském nacionalistickém prostředí. Potrat byl „holocaust“, k jehož zastavení jsme byli „povoláni“, vytržení bylo vždy hned za rohem a „[duchovní válka](#)“ se odehrávala všude kolem nás.

Chápu, proč by Moore mohl používat rétoriku „apokalypsy“ k vnitřní kritice praktikování křesťanství v SBC, a na určité úrovni oceňuji jeho upřímnost – i když zjevně ne jeho obhajobu toho, co se z teologických důvodů rovná „benevolentnímu sexismu“.

Mooreovo odmítnutí uvažovat o tom, že některé jeho teologie jsou toxické, zanechává na místě [křesťanské supremacistické](#) (nadřazené) chápání, že „skuteční“ křesťané – sociálně konzervativní křesťané – jsou lepší než „sekulární“ lidé. Tento smysl může neklidně koexistovat s jeho rétorikou o „zlu“ v rámci SBC, ale zjevně tam stále je.

Tento internalizovaný pravicový křesťanský supremacismus (nadřazenost) se často projevuje v morální panice, která zahrnuje externalizaci (vypuzování) problémů, jako je sexuální zneužívání, které jsou ve skutečnosti velmi blízko domova, a my to dnes vidíme ve snaze křesťanské pravice zabránit diskusi o věku přiměřeném sexualitě a genderové identitě ve veřejných školách.

Vidíme podobné obětní beránky a projekce v záplavě celostátních [anti-trans zákonů](#) schválených Republikánskou stranou, nebo, jako v případě [Texasu](#), guvernéra a generálního prokurátora prosazující extremistickou změnu politiky z vlastní autority, obchází zákonodárce, aby zjednodušení přístupu k věkově přiměřené a genderově potvrzující zdravotní péči pro trans nezletilé považovali za „zneužívání dětí“.

Jako trans žena, která zná křesťanskou pravici až příliš důvěrně, jsem upřímně docela vyděšená z toho, kam se to v Americe v těchto dnech ubírá. Křesťanská pravice zuří, když její pěšáci, lobbisté a politici pracují na [zavedení teokracie](#) v celé zemi, a já jsem přesně ten druh „démona“ *Jiného člověka*, [na kterého se momentálně fixují](#).

Jejich násilné apokalyptické fantazie se již proměnily v násilné akce, jako 6. [ledna](#), a myslím, že teprve uvidíme další politické násilí, které bude pokračovat. Během [Satanské paniky](#) v 80. letech 20. století také byli LGBTQ lidé samozřejmě obětními beránky. Není to nic nového, ale tento okamžik, ve kterém křesťanská pravice nashromáždila tak nepřiměřenou moc, mi připadá jako zvlášť nebezpečný.

Jessica Johnsonová: Rozumím ti. Mezi zprávami, jako je tato od *Guidepostu*, nebo knihami jako [Jesus a John Wayne](#), [The Making of Biblical Womanhood](#), [The Color of Compromise](#), [White Too Long](#), [White Evangelical Racism](#) nebo [Taking America Back for God](#), abychom jmenovali několik, musíme zkoumat bílý křesťanský patriarchální nacionalismus a škody, které ve Spojených státech napáchal a stále působí.

Ale stále se obávám, že dokud nebudou přijata opatření a nebude učiněn určitý pokrok k překlenutí propasti mezi „křesťanským“ a „sekulárním“, budeme i nadále směřovat k úplnější fašistické vládě v této zemi. To by nás mělo všechny vyděsit, bez ohledu na to, jak se identifikujeme, nábožensky nebo jinak.

CHRISSY STROOPOVÁ A JESSICA JOHNSONOVÁ

[Religion Dispatches](#)

Poznámka:

¹ „**To je ekonomika, hlupáku!**“ je fráze, kterou vytvořil [James Carville](#) v roce 1992. Často je citována z televizního vtipu od Carvill: „Je to ekonomika, hlupáku!“. Carville byl stratégem v úspěšné prezidentské kampani [Billa Clintona v roce 1992](#) proti úřadujícímu [George H. W. Bushovi](#).

Tato fráze se stala sněhovou koulí, klonem, který se často opakuje v americké politické kultuře, obvykle začíná slovem „To je“ a komentátoři někdy používají jiné slovo místo „ekonomie“. Příklady: „To je deficit, hlupáku!“, „To je korporace, hlupáku!“, „To je matematika, pitomče!“, nebo „To jsou voliči, blbe!“

Chrissy Stroopová

Chrissy Stroop

Chrissy Stroopová, prominentní bývalá evangelikální spisovatelka, řečnice a obhájkyň, je (s Lauren O’Nealovou) spolueditorkou antologie esejů [Empty the Pews: Stories of Leaving the Church](#) (*Prázdné lavice: Příběhy o odchodech ze sborů*), která obsahuje dvacet jedna aktuálních příběhů těch, kteří přežili tvrdou, autoritářskou náboženskou ideologii a vykořenili se ze sborů odmítajících realitu, které nakonec nedokázaly ovládnout jejich ducha.

Její práce, je vedoucí korespondentka pro Religion Dispatches, se objevila v časopise *Dame*, *Foreign*

Policy, Playboy, Political Research Associates a v dalších médiích, včetně recenzovaných akademických časopisů.

Je držitelkou titulu Ph.D. v moderních ruských dějinách na *Stanfordské univerzitě*, je vedoucím výzkumným pracovníkem v projektu *Postsecular Conflicts University* v Innsbrucku.

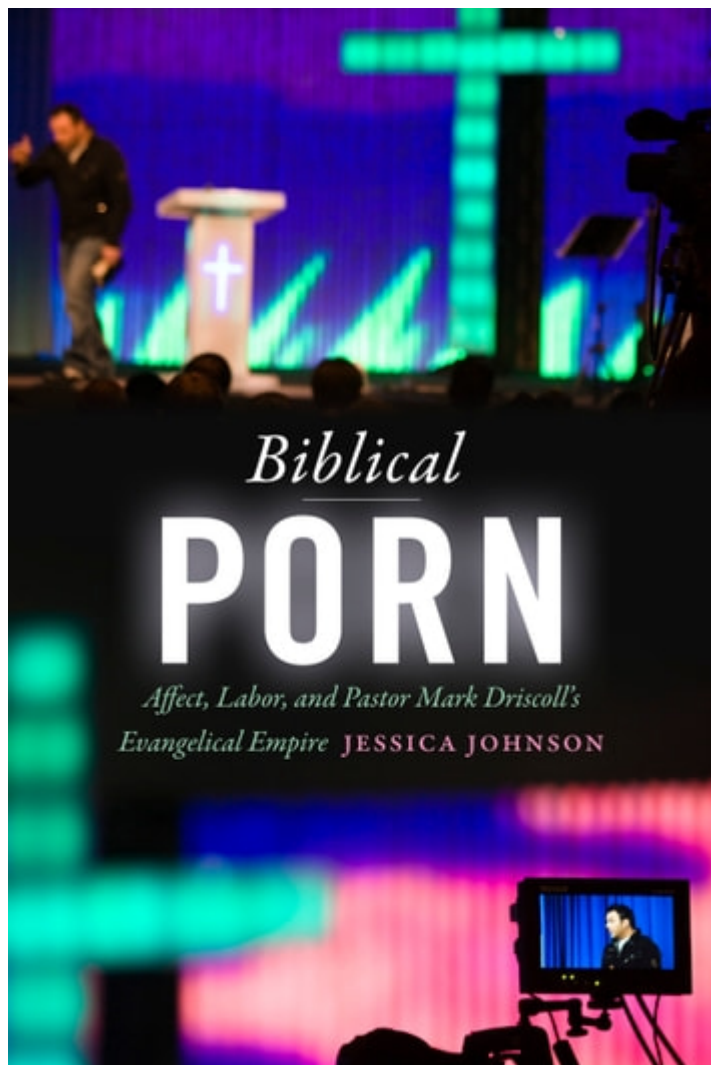
V roce 2019 Chrissy oznámila, že je transgender ženou a začala svou cestu lékařské transformace. Bydlí v Portlandu v Oregonu.

Jessica Johnsonová

Jessica Johnson

Jessica Johnsonová byla kdysi lektorkou antropologie a genderových, ženských a sexuálních studií na Washingtonské univerzitě, v současnosti je hostující vědkyní náboženských studií na *William & Mary*. Její knihu o vzestupu a pádu Mars Hill Church, *Biblical Porn: Affect, Labor, and Pastor Mark Driscoll's Evangelical Empire*, vydalo *Duke University Press* v roce 2018.

Kniha Biblické porno: Působení, práce a evangelikální impérium pastora Marka Driscolla

-van-

Strojový překlad.

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Sít víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Sít víry](#)